Izvorna jezična inačica ove stranice de nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutačno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

njemački

Swipe to change

Kosten

Njemačka

Op deze pagina vindt u een overzicht van de procedurekosten in Duitsland.

Familierecht – echtscheiding
Familierecht – voogdij over de kinderen
Familierecht – alimentatie
Handelsrecht – contracten
Handelsrecht – aansprakelijkheid

Regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen

Advocaten

In Duitsland wordt geen onderscheid gemaakt tussen verschillende soorten advocaten.

In Duitsland worden de honoraria van advocaten berekend in overeenstemming met de wet inzake de vergoeding van advocaten (*Rechtsanwaltsvergütungsgesetz*, RVG) of op basis van tariefafspraken. In principe zijn tariefafspraken altijd mogelijk als alternatief voor de reglementaire honoraria. De bepalingen van artikel 49b van de federale juristenwet (*Bundesrechtsanwaltsordnung*, BRAO) en de artikelen 3a tot en met 4b van de wet inzake de vergoeding van advocaten moeten echter wel in acht worden genomen. In het bijzonder kan, als de advocaat de cliënt in de rechtszaal vertegenwoordigt, het afgesproken honorarium niet lager zijn dan het door de wet bepaalde honorarium.

Het **vergoedingsschema** dat hoort bij de RVG (bijlage 1 bij de RVG) schrijft **vaste honoraria** of **bandbreedten van honoraria** voor die gelden voor afzonderlijke activiteiten. De hoogte van het honorarium wordt normaal gesproken bepaald in samenhang met **de procedurewaarde**. De bandbreedten van honoraria op basis van de procedurewaarde bepalen het maximale en minimale honorarium dat moet worden betaald. De daadwerkelijke niveaus van de honoraria op basis van de procedurewaarde zijn vastgelegd in de honorariatabel (bijlage 2 bij de RVG). In alle gevallen moet het passende honorarium binnen de voorgeschreven bandbreedte ex aequo et bono worden bepaald, rekening houdend met alle omstandigheden, in het bijzonder de omvang en moeilijkheid van het betreffende werk, het belang van de zaak en het inkomen en de financiële situatie van de cliënt. Als de advocaat een bepaald risico loopt of aansprakelijkheid heeft, kan hiermee ook rekening worden gehouden bij het bepalen van zijn of haar honorarium. Bandbreedten van honoraria gelden in het bijzonder in strafzaken en kwesties op het gebied van sociale wetgeving.

Gerechtsdeurwaarder

Gerechtsdeurwaarders (*Gerichtsvollzieher*) brengen alleen de kosten in rekening die zijn bepaald in de **wet gerechtsdeurwaarderskosten** (*Gerichtsvollzieherkostengesetz*, GvKostG). Er is een **vast honorarium** voorgeschreven voor elke afzonderlijke activiteit die de gerechtsdeurwaarder uitvoert.

Kosten

Vaste kosten in civiele procedures

Vaste kosten voor procederende partijen in civiele procedures

De rechtbank ontvangt in de regel een **procedurevergoeding** die wordt berekend aan de hand van de **waarde van de eis**. Voor **civiele zaken** is dit geregeld in de **wet inzake gerechtskosten** (*Gerichtskostengesetz*, GKG) en de **wet inzake gerechtskosten in familiezaken** (*Gesetz über Gerichtskosten in Familiensachen* , FamGKG). De tarieven zijn vastgelegd in het kostenschema (bijlage 1 bij de betreffende wet). De tarieven zijn op basis van de procedurewaarde vastgelegd in een tabel in bijlage 2. In algemene civiele zaken en in zaken betreffende familieconflicten, met name alimentatiezaken, is het tarief **3,0**. In huwelijkszaken is het **2,0** en in zaken met betrekking tot kinderen, bijvoorbeeld wanneer het gaat om voogdij en omgangsrecht, is het tarief **0,5**. De procedurewaarde wordt als volgt bepaald:

In **huwelijkszaken** wordt de procedurewaarde overgelaten aan het oordeel van de rechtbank, die daarbij rekening houdt met de specifieke omstandigheden van de betreffende zaak. Met name wordt rekening gehouden met de omvang en het belang van de zaak, alsmede met het inkomen en de vermogenssituatie van de echtgenoten. Het inkomen wordt berekend op basis van driemaal het netto-inkomen van beide echtgenoten. De rechtbank stelt in de regel de procedurewaarde op driemaal het netto-inkomen van beide echtgenoten.

In **zaken betreffende familieconflicten** hangt de procedurewaarde in de regel af van de waarde van de eis. In **alimentatiezaken** wordt de waarde gebaseerd op de gevorderde toekomstige alimentatiebetalingen, met als maximum het bedrag voor een jaar. In de berekening worden eventuele tot het moment van indiening van de eis opgelopen betalingsachterstanden meegenomen.

In **zaken met betrekking tot kinderen**, waarin het bijvoorbeeld gaat om voogdij en omgangsrecht, is de procedurewaarde 3 000 EUR.

Wanneer er geen afspraken over het honorarium zijn gemaakt, worden de **honoraria voor vertegenwoordiging voor de rechter door een advocaat berekend aan de hand van de procedurewaarde**. Deze waarde komt doorgaans overeen met het bedrag dat is gebruikt om de gerechtskosten te bepalen. De wet inzake de vergoeding van advocaten bepaalt nauwkeurig welke honoraria voor welk type rechtszaak van toepassing zijn en tegen welke tarieven. De tarieven op basis van de procedurewaarde zijn vastgelegd in bijlage 2 bij deze wet. Voor civiele zaken in eerste aanleg ontvangen advocaten in de regel een **procedurevergoeding** van **1,3** maal het tarief en een **zittingshonorarium** van **1,2** maal het tarief. Indien de advocaat de partijen bijstaat om in eerste aanleg tot een **schikking** te komen, ontvangt hij ook een **schikkingshonorarium** (*Einigungsgebühr*) tegen een tarief van **1,0**.

Stadium van de civiele procedure waarin de vaste kosten moeten worden voldaan

Voor **algemene civiele zaken, alimentatiezaken en huwelijkszaken** moeten de gerechtskosten worden voldaan wanneer **de zaak aanhangig wordt gemaakt of de eis wordt ingediend**. Bij **familiezaken** moeten ze **aan het eind** van de procedure worden betaald. Tenzij anders overeengekomen wordt de vergoeding van de advocaat in principe betaald na het voltooien van de opdracht. Advocaten hebben echter het wettelijke recht om een voorschot te vragen.

Vaste kosten in strafrechtelijke procedures

Vaste kosten in strafrechtelijke procedures

In strafzaken worden pas vaste kosten geheven nadat het definitieve **vonnis** is uitgesproken. De gerechtskosten worden bepaald in samenhang met de opgelegde straf en variëren in eerste aanleg van **140 EUR** tot **1 000 EUR**. Als er geen afspraken over het honorarium zijn gemaakt, ontvangt de advocaat, of hij nu raadsman van de verdachte is of vertegenwoordiger van de andere partijen, honoraria die zijn vastgesteld binnen een bepaald raamwerk.

Stadium van de strafprocedure waarin de vaste kosten moeten worden voldaan

De gerechtskosten moeten worden betaald **nadat het definitieve vonnis** is uitgesproken. Tenzij anders overeengekomen wordt de vergoeding voor de diensten van de advocaat betaald na voltooiing van diens opdracht. Advocaten hebben echter het wettelijke recht om een voorschot te vragen.

Vaste kosten in grondwettelijke procedures

Vaste kosten voor procederende partijen in grondwettelijke procedures

Er zijn geen gerechtskosten voor procedures voor het federaal grondwettelijk hof (*Bundesverfassungsgericht*), met uitzondering van kosten voor vexatoire acties (artikel 34 van de wet inzake het federaal grondwettelijk hof (*Bundesverfassungsgerichtsgesetz*)). Een advocaat is alleen nodig als er een hoorzitting is (artikel 22 van de wet inzake het federaal grondwettelijk hof).

Stadium van de grondwettelijke procedure waarin de vaste kosten moeten worden voldaan

Tenzij anders overeengekomen wordt de vergoeding van de advocaat in principe betaald **na het voltooien van de opdracht**. Advocaten hebben echter het wettelijke recht om een voorschot te vragen.

Informatie die wettelijke vertegenwoordigers vooraf moeten verstrekken

Rechten en verplichtingen van de partijen

Advocaten zijn verplicht **cliënten volledige informatie en volledig advies te geven** en moeten hun cliënten de veiligste en minst risicovolle manier voorstellen om het gewenste doel te bereiken. Advocaten moeten ook wijzen op **eventuele risico's** van de zaak, zodat de cliënten een weloverwogen beslissing kunnen nemen. De mate waarin informatie moet worden verstrekt is afhankelijk van hoeveel de cliënt volgens de advocaat moet weten. Advocaten moeten **de vragen van hun cliënten volledig en naar waarheid** beantwoorden. Voordat een zaak naar de rechter gaat, moeten advocaten de vooruitzichten en risico's van het voeren van een rechtszaak aan hun cliënten duidelijk maken. Dit geldt zowel voor de kostenrisico's als voor de vooruitzichten op succes.

Advocaten hebben in bepaalde gevallen **speciale verplichtingen om informatie te verstrekken**:

Als het honorarium van een advocaat is gebaseerd op **de procedurewaarde**, dan is hij of zij verplicht hiervan melding te maken voordat hij of zij de opdracht aanvaardt (artikel 49b, lid 5, van de federale juristenwet).

Als er een **overeenkomst** wordt aangegaan met betrekking tot de vergoeding van een advocaat, moet hij of zij erop wijzen dat, als vergoeding van de kosten wordt toegewezen, alleen de wettelijk vastgestelde honoraria worden terugbetaald (artikel 3a, lid 1, zin 3, van de wet inzake de vergoeding van advocaten).

Als een advocaat met een cliënt overeenkomt dat hij of zij een **honorarium op basis van 'no cure, no pay'** ontvangt, moet hij of zij de cliënt erop wijzen dat deze afspraak niet van invloed is op eventuele andere kosten die de cliënt moet betalen (artikel 4a, lid 3, zin 2, van de wet inzake de vergoeding van advocaten).

Vóór het sluiten van een overeenkomst om een cliënt te vertegenwoordigen voor een **arbeidsrechtbank**, moeten advocaten hun cliënt erop wijzen dat de kosten voor een advocaat niet worden terugbetaald (artikel 12a, lid 1, zin 2, van de arbeidsrechtbankenwet (*Arbeitsgerichtsgesetz*)).

Hoe kosten worden bepaald - rechtsgrondslag

Waar kan ik informatie vinden over de wetgeving inzake kosten in Duitsland?

De tekst van de wetten inzake kosten is verkrijgbaar in de boekhandel. U kunt ook de meest recente versie gratis raadplegen op het internet.

In welke talen kan ik informatie verkrijgen over wetgeving inzake kosten in Duitsland?

De informatie is in het Duits.

Waar kan ik aanvullende informatie vinden over procedurekosten?

Online-informatie over procedurekosten

De nieuwste versies van de Duitse wetten zijn te vinden op de officiële website van het bondsministerie van Justitie en Consumentenbescherming. De verschillende wetten hierover kunt u downloaden door de betreffende afkorting (GKG, FamGKG, GNotKG, GvKostG en RVG) in te voeren.

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde duur van een procedure?

Het federale statistiekbureau (*Statistisches Bundesamt*) brengt een **jaarlijkse reeks statistische publicaties** over justitie uit. **Reeks 10, subreeks 2.1** bevat bijvoorbeeld gegevens over de **duur van civielrechtelijke procedures in Duitsland**, per deelstaat en district van de hogere arrondissementsrechtbank (*Oberlandesgericht*). Er worden afzonderlijke gegevens verstrekt voor de kantongerechten (*Amtsgerichte*) en de arrondissementsrechtbanken (*Landgerichte*), enerzijds, en de hogere arrondissementsrechtbanken, anderzijds, alsook voor de procedures in eerste en tweede aanleg. De reeks bevat geen statistieken over de tijdsduur van de procedures in verschillende soorten zaken.

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde totale kosten van een specifieke procedure?

Er zijn boeken te koop over het **gemiddelde kostenrisico in civielrechtelijke procedures**.

Btw

Waar kan ik informatie vinden over btw? Wat zijn de geldende tarieven?

Rechtbanken en gerechtsdeurwaarders hoeven geen btw aan te rekenen. Advocaten moeten 19 % btw aanrekenen. Deze wordt afzonderlijk in rekening gebracht als onkosten en is dus niet inbegrepen in de tarieven.

Rechtsbijstand

Toepasselijke inkomensgrens op civielrechtelijk gebied

Om rechtsbijstand kan worden verzocht door iedereen die, vanwege zijn of haar persoonlijke en financiële omstandigheden, niet in staat is de kosten van de procesvoering te betalen of deze slechts deels of in termijnen kan betalen. De in te stellen gerechtelijke procedure of het juridisch verweer moet een redelijke kans van slagen hebben en niet lichtzinnig lijken. Procederende partijen moeten echter, voor zover redelijk, van eigen middelen gebruikmaken. Afhankelijk van haar inkomsten kan een partij rechtsbijstand krijgen **die niet hoeft te worden terugbetaald**, of **in termijnen moet worden terugbetaald**. Het bondsministerie van Justitie en Consumentenbescherming heeft een folder uitgegeven met de titel "*Beratungshilfe und Prozesskostenhilfe*" (Juridisch advies en rechtsbijstand) die, met behulp van voorbeelden, antwoord geeft op de meest gestelde vragen.

Toepasselijke inkomensgrens voor verweerders op strafrechtelijk gebied

Inkomensgrenzen **gelden niet** voor verdachten of verweerders op strafrechtelijk gebied. Voor de toekenning van rechtsbijstand gelden hierbij andere criteria.

Toepasselijke inkomensgrens voor slachtoffers op strafrechtelijk gebied

De toekenning van rechtsbijstand is gebonden aan **inkomensdrempels**. Deze zijn flexibel en worden bepaald in samenhang met de verwachte kosten van de zaak en de sociale situatie van de eiser (alimentatieverplichtingen, woonlasten). Rechtsbijstand kan ook worden toegekend met de verplichting om **terug te betalen in termijnen**.

Overige voorwaarden voor rechtsbijstand aan slachtoffers op strafrechtelijk gebied

Slachtoffers van bepaalde ernstige misdrijven kunnen verzoeken om kosteloze juridische hulp, ongeacht hun financiële situatie.

Overige voorwaarden voor rechtsbijstand aan verweerders

Rechtsbijstand voor verdachten en verweerders (toewijzing van een door de rechtbank aangestelde raadsman) is niet gebonden aan inkomensgrenzen, maar aan juridische **voorwaarden**. Deze hebben voornamelijk betrekking op de ernst van het delict, de dreigende juridische consequenties (zoals het verbod op het uitoefenen van een beroep of verplichte opname in een psychiatrisch of neurologisch ziekenhuis), de complexiteit van de feitelijke en juridische situatie, de vraag of de verweerder in voorarrest zit en of er een procedure voor verzekerde bewaring loopt, of de vorige raadsman van de procedure is uitgesloten en of de verweerder al dan niet in staat is zijn of haar eigen verweer te voeren.

Kosteloze rechtszaken

Op grond van **artikel 183 van de wet sociale rechtbanken** (*Sozialgerichtsgesetz*, SGG) zijn procedures voor deze rechtbanken kosteloos voor **uitkeringsgerechtigden** (d.w.z. verzekerden, personen met een uitkering, inclusief personen met een weduwe-uitkering, gehandicapten en hun vertegenwoordigers, op voorwaarde dat zij in die hoedanigheid bij de rechtszaak betrokken zijn als eisers of verweerders). Eisers en verweerders in rechtszaken voor sociale rechtbanken die niet in deze categorieën vallen, moeten een **standaardtarief betalen in overeenstemming** met **artikel 184 SGG**: **150 EUR** voor procedures voor de rechtbanken voor sociale zaken (*Sozialgerichte*), **225 EUR** voor procedures voor de sociale rechtbanken van de deelstaten (*Landessozialgerichte*) en **300 EUR** voor procedures voor de federale sociale rechtbanken (*Bundessozialgericht*).**Artikel 197a SGG** maakt afwijking van deze regels mogelijk, waarbij de kosten die normaliter moeten worden betaald op grond van de wet inzake gerechtskosten ook van toepassing zijn op zaken voor de sociale rechtbanken, als noch de eiser, noch de verweerder in een zaak behoort tot de personen die worden genoemd in **artikel 183 SGG**.

De volgende regelingen gelden **in strafzaken**: als de verweerder wordt vrijgesproken of als de zaak niet voor de rechter komt of als de verweerder wordt ontslagen van rechtsvervolging, moeten de kosten (overheidsuitgaven) en de noodzakelijke uitgaven van de verweerder in principe door de staat worden betaald.

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

De in het ongelijk gestelde partij moet de kosten van de andere partij vergoeden voor zover deze noodzakelijk waren voor het voeren van de rechtszaak; dat wil zeggen het **wettelijk vastgestelde honorarium van de advocaat** van de in het gelijk gestelde partij en diens kosten, **reiskosten** en eventuele **inkomstenderving** als gevolg van het bijwonen van de rechtszaak.

Vergoeding van deskundigen

Deskundigen **die door de rechtbank worden opgeroepen** ontvangen een **vergoeding op basis van een uurtarief**; deze is vastgesteld in de wet inzake gerechtelijke vergoedingen en schadeloosstellingen (*Justizvergütungs- und -entschädigungsgesetz*, JVEG) en moet worden betaald door de partijen in de procedure.

De kosten van een deskundige die **particulier** wordt ingeschakeld door een partij bij de voorbereiding van de **rechtszaak maken geen deel uit van de procedurekosten** waarvan de terugbetaling door de uitspraak van de rechter wordt geregeld. Deze kosten moeten dus **afzonderlijk worden gevorderd**. Als een partij een deskundige heeft ingeschakeld om tijdens de rechtszaak te adviseren, is terugbetaling afhankelijk van de noodzaak daarvan in de betreffende zaak. De kosten van een deskundige die door de rechtbank wordt ingeschakeld om te getuigen, worden betaald door de in het ongelijk gestelde partij. Als de partijen slechts gedeeltelijk in het gelijk zijn gesteld, moeten beide partijen hun deel van de kosten betalen op basis van de mate waarin ze hebben gewonnen of verloren.

Vergoeding van vertalers en tolken

Vertalers en tolken **die worden ingeschakeld door de rechtbank** ontvangen een vergoeding waarvan de hoogte ook is vastgesteld in de wet inzake gerechtelijke vergoedingen en schadeloosstellingen en die eveneens moeten worden betaald door de partijen in de procedure. Tolken worden betaald **op basis van een uurtarief**; vertalers ontvangen een **vergoeding per vertaalde regel**.

In strafzaken worden de tolk- en vertaalkosten voor verweerders of belanghebbende partijen, mits ze noodzakelijk zijn voor de verdediging of voor de uitoefening van procedurele rechten, normaliter door de staat betaald.

Nuttige links

Bondsministerie van Justitie en Consumentenbescherming
Bemiddelingsteam van de Duitse orde van advocaten
Federale vereniging voor bemiddeling in familiezaken
Federale vereniging voor bemiddeling
Federale vereniging voor bemiddeling in het bedrijfsleven en de beroepsomgeving
Bemiddelings-/mediationcentrale (CfM)
Ombudsman voor particuliere banken
Ombudsman voor het bankwezen
Bemiddelingscomité van de Duitse Centrale Bank
Ombudsman van de Duitse coöperatieve bankgroep
Ombudsman voor spaar- en bouwbanken
Ombudsman voor spaar- en bouwbanken van de deelstaten
Raadgevende comités en bemiddelingscomités van artsenkamers
Bemiddelingscomité voor mobiliteit
Bemiddelingscomité voor toeristen
Bemiddelingscomité voor lokaal vervoer Noordrijn-Westfalen
Ombudsman particuliere ziekteverzekering en particuliere zorgverzekering
Bemiddelingscomité van de Duitse vereniging van directeuren van begrafenisondernemingen
Arbitragecommissie federaal netwerk
Ombudsman in onroerend goed bij de Duitse vereniging voor onroerend goed
Arbitrageorganen van de kamers van koophandel en industrie
Consensuscomité voor honorariums en schadevergoedingen
Vereniging van Duitse autofabrikanten
Laatste versies van de Duitse wetgeving

Relevante documenten

Duits verslag over de studie naar de transparantie van de kosten PDF (565 Kb) en

Laatste update: 06/09/2023

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.